Vägen till målet

– En studie om hur mål görs inom ishockeyn

Anders Lundberg

GYMNASTIK- OCH IDROTTSHÖGSKOLAN
Kurs Tr5 HT-2009
Handledare: Mårten Fredriksson

Sammanfattning

Syfte och frågeställningar

Syftet med denna spelanalys är att hitta en specifik yta i anfallszonen där de flesta målen görs och där anfallande lag har bäst procentuell utdelning i förhållande till antalet avslut. Dessutom att visa på hur dessa mål går till. De frågor som min studie skulle svara på var: Hur många skott på mål sker i anfallszon totalt? Varifrån i anfallszon sker skott på mål? Var i anfallszon görs målen? Hur många mål görs? Hur många mål görs på direktskott? Hur många mål görs på styrning? Hur många mål görs på retur? Hur många mål görs på eget avslut? Var i anfallszon är det bäst procentuell målskörd i förhållande till antalet skott?

Metod

Nio ishockeymatcher från DVD-skiva har analyserats i dataprogrammet Interplay sports ishockey. Jag har tittat på var skott på mål har kommit ifrån samt hur dessa skott gick till. Alla matcher är från Svenska elitserien säsongen 08/09. Med hjälp av Interplay sports kunde jag på ett enkelt sätt sortera upp all data ifrån dessa matcher och därefter analysera och sammanställa resultatet. Jag har kategoriserat avsluten i följande fyra typer av avslut: Direktskott, eget avslut, retur och styrning.

Resultat

Denna spelanalys fokuserade på varifrån och hur mål görs inom den Svenska elitserien i ishockey. Hela 80 % av målen gjordes från en liten yta framför mål. Det var också från denna yta som de flesta avsluten togs ifrån. Det vanligaste sättet att göra mål på var direktskott som stod för 49 % av alla mål. 20 % av målen gjordes i powerplay och enbart i denna spelform gjordes mål på styrningar. Det effektivaste sättet att göra mål var via returer som hade en effektivitet på 32 %.

Diskussion

Att flest mål görs från den lilla yta rakt framför mål som jag kallat zon 1 står klart. Trots det tillåts de flesta avsluten att komma från samma yta vilket får mig att ifrågasätta lagens defensiva agerande i egen zon. Att flest mål görs på direktskott vill jag göra en större studie på för att fastslå att så är fallet. Inte ens ett mål i snitt/match gjordes i powerplay och därför ställer jag mig frågan om vi inte har övervärderat betydelsen för denna spelform.

Innehållsförteckning

1 Inledning ... 3
1.1 Bakgrund ... 3
1.2 Syfte ... 3
1.3 Frågeställning ... 4
1.4 Avgränsningar ... 4
2 Metod ... 4
2.1 Insamling av data ... 4
2.2 Hur skott på mål och mål går till ... 5
2.2.1 Direktskott ... 5
2.2.2 Eget avslut ... 5
2.2.3 Retur ... 5
2.2.4 Styrning ... 5
3 Resultat ... 5
3.1 Hur går målen till? ... 5
3.2 Hur många skott på mål sker i anfallszon och varifrån kommer dem? ... 6
3.3 Hur många mål görs och varifrån görs dem? ... 6
3.4 Hur ser effektiviteten ut i varje zon? ... 7
3.4.1 Zon 1 ... 7
3.4.2 Zon 2 ... 7
3.4.3 Zon 3 ... 7
3.5 Vilken form av avslut är effektivast? ... 8
3.5.1 Direktskott ... 8
3.5.2 Eget avslut ... 8
3.5.3 Retur ... 8
3.5.4 Styrning ... 8
4 Diskussion ... 9
5 Framtida forskning ... 10
6 Käll- och litteraturförteckning ... 11

TABELL- OCH FIGURFÖRTECKNING

Figur 1 – Visar de tre zonerna där avslut i anfallszon tas ifrån. ... 3
Tabell 1 – Målfördelning spel 5 mot 5 – Powerplay - Totalt ... 6
Figur 2 – Fördelning varifrån skott på mål sker ... 6
Figur 3 – Fördelning vart målen görs ... 7
Tabell 2 – Avsluts effektivitet i olika spelformer ... 9

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Ishockey är en idrott som analyseras dagligen, dels av tränare, spelare samt av så kallade experter i media. Analyserna kan vara spelanalyser, målanalyser, analyser på domare eller bara en matchanalys. Med dagens teknik och all ökad exponering av ishockeyn så har möjligheterna till bättre och skarpare analyser ökat dramatiskt. Efter att ha tagit del av två tidigare studier om målskytte som är gjorda på matcher från NHL samt herrarnas OS och VM så har jag valt att göra en liknande studie fast på vår svenska Elitserie. Studien från NHL gjord av Björn Kinding[1] var på 14 matcher från säsongen 05/06 och visade att hela 90 % av alla mål gjordes från en liten yta framför målet som jag i min studie valt att kalla för zon 1. (se figur 1)

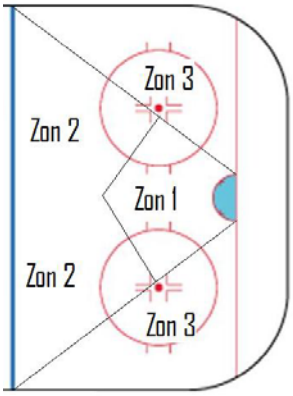

Figur 1 – Visar de tre zonerna där avslut i anfallszon tas ifrån.[2]

Den andra studien som gjordes i samband med herrarnas VM 2005 och OS 2006 var på 90 matcher där det gjordes 479 mål varav 75 % eller 359 till antalet gjordes ifrån zon 1.[3] Med dessa resultat som utgångspunkt ville jag undersöka ifall dessa siffror även stämde överens med vår högsta serie i Sverige, Elitserien.

1.2 Syfte

Syftet med denna spelanalys är att hitta en specifik yta i anfallszonen där de flesta målen görs och där anfallande lag har bäst procentuell utdelning i förhållande till antalet avslut. Dessutom att visa på hur dessa mål går till.

---

[1] Björn Kinding. *Vägen till Elit del 1, fliken; Att göra mål,* (Stockholm: Svenska ishockeyförbundet, 2006).
[2] Stefan Lunner, *Sektormodellen,* (1998).
[3] Mejl från Mika Saarinen gällande föreläsningsunderlag från studie gjord av Jarno Mensonen & David Small på Verumaki, Finland.. 2009-09-17

1.3 Frågeställning

- Hur många skott på mål sker i anfallszon totalt?
- Var i anfallszon sker skott på mål?
- Var i anfallszon görs målen?
- Hur många mål görs?
- Hur många mål görs på direktskott?
- Hur många mål görs på styrning?
- Hur många mål görs på retur?
- Hur många mål görs på eget avslut?
- Var i anfallszon är det bäst procentuell målskörd i förhållande till antalet skott?

1.4 Avgränsningar

Skott på mål som inte tagits i anfallszonen är inte med i denna studie, samma sak gäller mål som gjorts från någon annan yta än i anfallszonen. Straffslag och mål som gjorts efter att målvakten tagits ut är inte heller med i resultatet av denna studie. Eftersom endast ett mål gjordes i spelformen boxplay så har jag även valt att sortera bort det målet. Totalt sett så är fyra mål som gjorts under dessa matcher bortsorterade ut den här studien. Samtliga skott på mål som gjorts i boxplay har tagits med i studien men dem är inlagda under spelformen jämnt antal spelare som jag valt att kalla den. Även spel fyra mot fyra eller tre mot tre ingår i spelformen jämnt antal spelare.

2 Metod

2.1 Insamling av data

Jag har analyserat nio ishockeymatcher från DVD-skiva i dataprogrammet Interplay sports ishockey och där tittat på var skott på mål har kommit ifrån samt hur dessa skott gick till. Alla matcher är tagna från Svenska elitserien säsongen 08/09. Med hjälp av Interplay sports kunde jag på ett enkelt sätt sortera upp all data ifrån dessa matcher och därefter analysera och sammanställa resultatet. De matcher som har analyserats är:

- 2008-12-26 Linköping – Brynäs 5-3
- 2008-12-28 Timrå – Linköping 1-1
- 2009-01-03 Frölunda – Linköping 2-4

- 2009-01-05 Södertälje – Linköping 2-3
- 2009-01-10 Linköping – Rögle 3-3
- 2009-01-12 Djurgården – Linköping 5-1
- 2009-01-17 Luleå – Linköping 0-2
- 2009-01-19 Linköping – Färjestad 3-3
- 2009-01-24 Modo – Linköping 1-3

2.2 Hur skott på mål och mål går till

Jag har kategoriserat avsluten i följande fyra typer av avslut: Direktskott, eget avslut, retur och styrning.

2.2.1 Direktskott

Direktskott innebär att spelaren skjuter pucken direkt den kommer till honom utan att ta emot pucken först.

2.2.2 Eget avslut

Eget avslut innebär att spelaren har behandlat pucken på något sätt innan han skjutit pucken.

2.2.3 Retur

Retur är ett skott på mål i direkt samband efter att ett tidigare avslut har tagits. Exempelvis har ett skott kommit och målvakten har räddat det skottet. Pucken ramlar ner precis bredvid målet och en annan spelare skjuter in pucken i mål. Detta är mål gjort på retur.

2.2.4 Styrning

Precis som namnet säger så innebär styrning att man styr en annan spelares skott så att pucken ändrar riktning.

3 Resultat

3.1 Hur går målen till?

Av de 41 mål som gjordes i studien så tillkom 33 av dessa i spel 5 mot 5. 18 av dessa gjordes på direktskott. nio mål gjordes i form av egna avslut, sex mål gjordes på returer och inte ett enda mål gjordes i form av styrning.

I powerplay gjordes totalt åtta mål varav två gjordes på direktskott, ett på eget avslut, två gjordes på returer och dessutom gjordes tre mål på styrning. (se tabell 1)

Tabell 1 – Målfördelning spel 5 mot 5 – Powerplay - Totalt

Typ av skott på mål	Mål jämnt antal spelare		Mål i powerplay		Totalt antal mål	
	Antal/Procent		Antal/Procent		Antal/Procent	
Direktskott	18	44 %	2	5 %	20	49 %
Eget avslut	9	22 %	1	3 %	10	24 %
Retur	6	14 %	2	5 %	8	20 %
Styrning	0	0 %	3	7 %	3	7 %
Totalt	33	80 %	8	20 %	41	100 %

3.2 Hur många skott på mål sker i anfallszon och varifrån kommer dem?

Totalt sett över alla nio matcher så sköts det totalt 467 skott på mål. Fördelat på de tre zonerna så kommer 170st från zon 1, 165st från zon 2 och 132st från zon 3. (se figur 2)

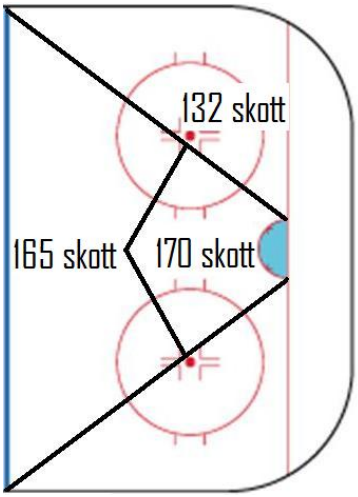

Figur 2 – Fördelning varifrån skott på mål sker

Av samtliga 467 skott så tillkom 21 % (99st) av dessa i powerplay. Dessa skott var fördelade på 33st i zon 1, 43st i zon 2 och 22st i zon 3.

3.3 Hur många mål görs och varifrån görs dem?

I denna studie gjordes det 41 mål vilket gav ett målsnitt på 4,5 mål/match. Av samtliga mål gjordes 80 % från zon 1. 18 % gjordes från zon 2 och 2 % av målen gjordes från zon 3. I

exakta siffror gjordes 33 mål från zon 1, sju mål från zon 2 och endast ett mål från zon 3. (se figur 3).

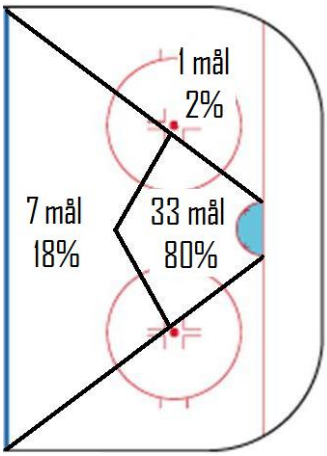

Figur 3 – Fördelning vart målen görs

Av de 41 mål som gjordes så tillkom åtta av dessa i powerplay. Detta motsvarar 20 % av de totala målen. Fem av målen i powerplay gjordes i zon 1 och tre mål gjordes i zon 2.

3.4 Hur ser effektiviteten ut i varje zon?

3.4.1 Zon 1

Som tidigare angetts så sköts det 170 skott på mål från zon 1 och 33 av dessa resulterade i mål. Det ger en effektivitet på 19 %. Med jämnt antal spelare på isen sköts det 137 skott från zon 1 och 28 av dessa blev det mål på och 20 % i effektivitet som följd.

I powerplay sköts det 33 skott och fem av dessa blev mål. Detta resulterar i en effektivitet på 15 %.

3.4.2 Zon 2

Från zon 2 sköts det 165 skott på mål och sju av dessa renderade i mål. Effektiviteten blir då 4 %. 121 av dessa avslut var med jämnt antal spelare på isen och fyra mål gjordes. Utdelningen blev då drygt 3 %.

Resultatet i powerplay blev tre mål på 44 skott vilket ger en effektivitet på 7 %.

3.4.3 Zon 3

Zon 3 var den zon där minst avslut kom ifrån och av de 134 som sköts därifrån resulterade endast ett enda i mål. Det ger en effektivitet som inte ens når upp till 1 %. Det enda målet som gjordes tillkom med jämnt antal spelare på isen men eftersom man sköt iväg 112 skott på mål i den spelformen så påverkas inte effektiviteten något i jämförelse med den totala för zon 3.

I powerplay sköt man 22 skott på mål men inget av dessa resulterade i något mål.

3.5 Vilken form av avslut är effektivast?

Som tidigare sagts i studien så sköts det totalt 467 skott på mål och 41 av dessa resulterade i mål. Detta ger en effektivitet på 9 %. I powerplay sköts det totalt 99 skott på mål och åtta av dessa gjorde lagen mål på. Effektiviteten blir då 8 %.

3.5.1 Direktskott

Totalt sköts 128 direktskott varav 20 resulterade i mål till effektiviteten 16 %. Utan att ha fördel av en spelare mer på isen så avlossades 92 direktskott mot mål. Antalet mål som gjordes 18 vilket ger en effektivitet på 20 %.

Specifikt för powerplay så sköts det 36 direktskott varav två resulterade i mål. Där har vi en utdelning på 6 %. (se tabell 2)

3.5.2 Eget avslut

Allt som allt så sköts det 298 egna avslut och 10 resulterade i mål till en 3 % effektivitet. Antalet egna avslut i spel med lika många spelare på isen var 246 och av dessa resulterade endast 9 i mål. Detta ger en effektivitet på knappt 4 %.

Statistiken i powerplay var 52 avslut och endast ett mål så där blev mindre än 2 % i utdelning. (se tabell 2)

3.5.3 Retur

Det blev totalt 25 returer, åtta av dem blev det mål på och utdelningen på det var 32 %. Med lika många spelare på isen så sköts det 20 skott på mål i form av returer och 6 resulterade i mål. Effektiviteten blir då 30 %. Fem returer var i powerplay och på dessa fem gjorde man två mål. Alltså en effektivitet på 40 %. (se tabell 2)

3.5.4 Styrning

Totalt gjordes bara 16 styrningar och tre resulterade i mål. Det ger oss en effektivitet på 19 % Av alla skott på mål i med jämnt antal spelare som uppvisades i studien så var det endast 10 av dessa som tillkom genom styrningar. Dock lyckades inte ett enda resultera i mål. Sex styrningar skedde i powerplay och tre gick in i mål vilket ger en utdelning på 50 %. (se tabell 2)

Tabell 2 – Avsluts effektivitet i olika spelformer

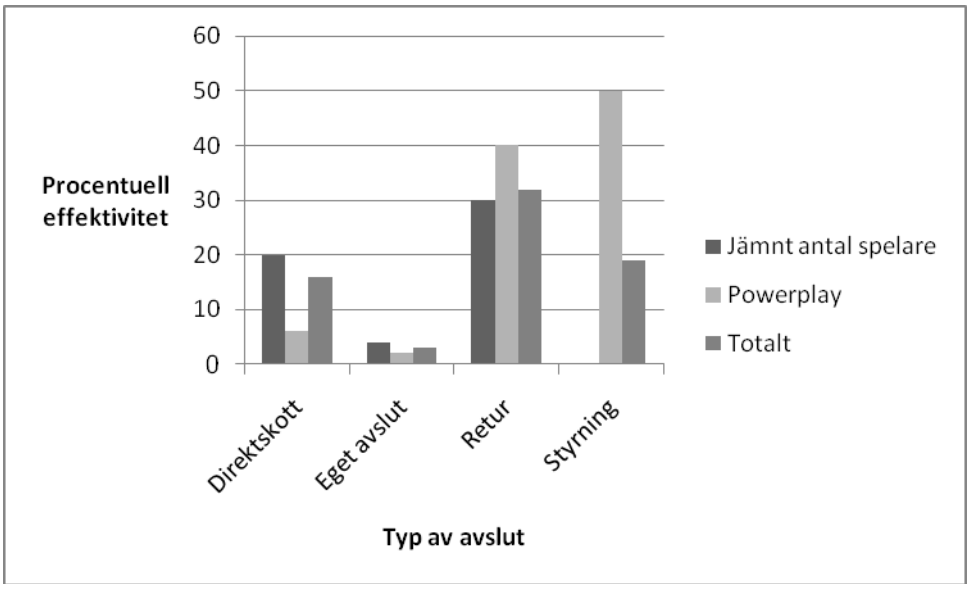

4 Diskussion

En studie på enbart nio hockeymatcher måste man försöka granska på ett kritiskt sätt. Resultaten som visas i denna studie innebär kanske inte att det helt och hållet är representativt i och med att det är så få matcher som är analyserade. Dock finns det vissa delar av resultatet i denna studie som jag tycker visar på ett tydligt mönster. Att 80 % av målen görs från zon 1 är ett tydligt resultat. Det var dock inte särskilt överraskande med tanke på att de tidigare studierna hade visat på att 90 % respektive 75 % av målen gjordes från denna yta. Att andelen mål i zon 1 är mindre i min och den finska studien tror jag beror på att det är trängre framför målen på de små rinkarna i NHL vilket ökar sannolikheten att skott utifrån kommer att träffa någonting på vägen fram till målet och därmed räknas som ett styrningsmål inifrån zon 1 istället för ett skott som kommer från zon 2 exempelvis. På europeiska rinkar är det inte lika tätt framför målen och skotten som kommer utifrån tror jag oftare går direkt på mål utan att den styrs av någonting på vägen fram.

Något som däremot överraskade mig var att flest skott på mål skedde från zon 1. Naturligtvis ett bra betyg till dem som anfaller men samtidigt kan jag inte undvika att kommentera de försvarande lagens arbete. Kindings studie från 2006 är med i förbundets utbildningslitteratur och de flesta i hockeysverige känner till resultatet från denna. Ändå tillåts de flesta skott på mål att komma från zon 1 vilket känns som ett litet underbetyg i försvarsarbetet.

Att returer har bäst procentuella effektivitet känns också troligt eftersom målvakten redan hunnit agera en gång innan avslutet tas och därigenom troligen inte är helt i balans för att kunna rädda ytterligare ett skott. Det som bör beaktas i detta resultat är dock att endast 25 skott av 404 (har räknat bort mål och returavslut) ledde till retur vilket gör att effektiviteten kanske inte känns lika hög. Vad gäller egna avslut kan man tydligt konstatera att det inte är ett effektivt sätt att göra mål på. Målvakterna har fullt fokus på puckföraren och när dem inte är i en snabb förflyttning som en passning innebär är de väldigt svåra att överlista med skott.

Powerplay sägs vara mer och mer viktigt inom ishockeyn, en bra effektivitet i powerplay ger ett enormt vapen att vinna matcher. Dock görs inte mer än 20 % av målen i min studie i powerplay vilket ger ett snitt på 0.88 mål/match. Jämför man det med den finska studien där 36 % av målen gjordes i powerplay vilket motsvarar 1.9 mål/match så kan man direkt fundera på om resultatet i min studie är representativt. Detta kan bara svaras på om man gör en större studie där du får en mycket större databas att analysera. Att skotteffektiviteten är sämre i powerplay än i spel fem mot fem ser jag också mer som en slump än att det ska vara representativt. Däremot gjordes det mindre än ett mål i snitt/match i powerplay vilket man kan tolka som att vi har övervärderat betydelsen för denna spelform. Dock skulle jag vilja göra en större analys innan jag hävdar att så är fallet.

5 Framtida forskning

Först och främst skulle jag vilja att en betydligt större studie görs, i stil med den finska. Detta skulle medföra ett betydligt säkrare resultat som man kan dra fler slutsatser ifrån. Dessutom skulle jag ändra formen för hur skott på mål går till. Eller rättare sagt så skulle jag lagt till underkategorier under de fyra alternativ jag har nu. Jag skulle lägga till ifall det var slagskott, handledsskott, svepskott etc. för att ytterligare kunna ge svar på hur mål går till och vilka kvaliteter som kanske borde tränas ännu mer.

6 Käll- och litteraturförteckning

Föreläsningsunderlag via mejl från Mika Saarinen. Denna studie var gjord av Jarno Mensonen och David Small på Verumaki, Finland, (2009-09-17).

Kinding, Björn. *Vägen till Elit del 1*, (Stockholm: Svenska ishockeyförbundet, 2006).

Mejlkontakt med Björn Kinding 2009-09-20.

Stefan Lunner, *Sektormodellen*, (1998).